

TenneT TSO B.V.

Gedragcode houtopstanden en hakhoutbeheer

Ter goedkeuring

TenneT TSO B.V.

Erik Salari

Adviseur Grondzaken – Projectleider Groen en Flora & Fauna

Duvekot Rentmeesters B.V.

Pieter Baalbergen

Adviseur Ecologie

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	3
1 DOEL EN REIKWIJDTE GEDRAGSCODE EN HAKHOUTBEHEER.....	4
1.1 Bescherming bosareaal	4
1.2 Verantwoordelijkheid van TenneT.....	4
1.3 Doel gedragscode tweeledig: hakhoutbeheer versus spontane houtopslag, ingeplante houtopstanden en spoed- en/of noodkap bij calamiteiten (onder gedragscode).....	4
1.4 Vermindering administratieve lasten	5
2 HAKHOUTBEHEER (BUITEN GEDRAGSCODE)	6
2.1 Wettelijk kader hakhoutbeheer.....	6
2.2 Definitie hakhoutbeheer	6
2.3 Uitvoeren hakhoutbeheer.....	7
2.4 Controle.....	7
3 GEDRAGSCODE HOUTOPSTANDEN (SPONTANE HOUTOPSLAG, INGEPLANTE HOUTOPSTANDEN EN CALAMITEITEN)	8
3.1 Gedragscode.....	8
3.2 Reikwijdte van de gedragscode	8
a. Spontane houtopslag en ingeplante houtopstanden.....	8
b. Bestaande hoogspanningsverbindingen.....	9
c. Calamiteiten (spoed- en/of noodkap).....	9
d. Nieuwe hoogspanningsverbindingen.....	10
3.3 Bevoegd gezag	10
3.4 Handelingen waarvoor geen kapmelding geldt.....	11
3.5 Bijzondere natuur- en/of landschapswaarden.....	11
3.6 Andere wet- en regelgeving	12
3.7 Herplantplicht nieuwe hoogspanningsverbindingen.....	12
3.8 Geldigheidsduur van de gedragscode	13
4 REGISTRATIE EN DOCUMENTATIE.....	14
APPENDIX A HAKHOUTBEHEER (BUITEN GEDRAGSCODE).....	15
APPENDIX B KAPPEN SPONTANE HOUTOPSLAG, INGEPLANTE HOUTOPSTANDEN EN SPOED- EN/OF NOODKAP IN VERBAND MET CALAMITEITEN (GEDRAGSCODE)	20

Samenvatting

Hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming bevat regels die er op gericht zijn om het bosareaal in Nederland te behouden.

TenneT TSO B.V (hierna: TenneT) beheert het landelijk hoogspanningsnet van 110 kV en hoger. Wanneer houtopstanden te dicht in de buurt van een hoogspanningsverbinding (dreigen te) komen, kan dit een risico vormen voor de leveringszekerheid dan wel leiden tot gevaarlijke situaties.

Het doel van deze gedragscode is tweeledig. In de eerste plaats wordt hakhoutbeheer gedefinieerd. Indien TenneT conform appendix A ten aanzien van bestaande houtopstanden hakhoutbeheer uitvoert, is TenneT rechtstreeks op grond van de wet uitgezonderd van de meldings- en herplantplicht (dit valt derhalve buiten de reikwijdte van de gedragscode).

In de tweede plaats zijn de handelingen in deze gedragscode gedefinieerd waar de gedragscode betrekking op heeft (in feite is dat de gedragscode). Die handelingen betreffen spontane houtopslag, ingeplante houtopstanden en spoed- en/of noodkap. Deze gedragscode stelt TenneT vrij van de meldplicht en herplantplicht, die zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming, voor het kappen van spontane houtopslag, ingeplante houtopstanden en het uitvoeren van spoed- en/of noodkap in de belemmerde stroken van bestaande bovengrondse en ondergrondse hoogspannings(kabel)verbindingen op de niveaus 110, 150, 220 en 380 kV. Voorwaarde is dat de kap wordt uitgevoerd conform appendix B.

TenneT beoogt met deze gedragscode de werklust met betrekking tot de meldplicht terug te brengen. Daarnaast bevordert deze gedragscode een uniforme, landelijke werkwijze en wijze van toetsing door het bevoegd gezag.

Tenslotte regelt deze gedragscode dat bij kap in de belemmerde stroken van nieuwe hoogspanningsverbindingen de herplantplicht buiten de belemmerde stroken mag plaats vinden, maar bij voorkeur in de nabijheid van de locatie waar de kap heeft plaatsgevonden of anders in dezelfde provincie als waar de kap heeft plaatsgevonden.

Bij het kappen van houtopstanden, waaronder bomen, geldt dat TenneT naast deze gedragscode ook de gemeentelijke en provinciale regelgeving naleeft. Op grond van een gemeentelijke verordening kan een kapvergunning nodig zijn voor handelingen, die op grond van de Wet natuurbescherming mogen plaatsvinden. Het handhavend bevoegd gezag voor het beheer en onderhoud van houtopstanden in de belemmerde stroken van hoogspanningsverbindingen is RVO voor de netdelen van 220 en 380 kV en de provincies ten aanzien van de netdelen van 110 en 150 kV.

1 Doel en reikwijdte gedragscode en hakhoutbeheer

1.1 Bescherming bosareaal

Bossen en andere houtopstanden vormen een uniek natuurtype. Zij vervullen verschillende nuttige en unieke maatschappelijke functies van natuur vaak gelijktijdig en in onderlinge samenhang. Naast de klassieke functies van natuur, landschap, productie in de vorm van houtoogst, behoud van cultureel erfgoed en recreatie, wordt de afgelopen decennia steeds meer belang gehecht aan andere functies van houtopstanden, zoals het vastleggen van kooldioxide, het leveren van ecosysteemdiensten als het bergen en bufferen van water, het dempen van grote temperatuurschommelingen in en nabij stedelijke gebieden, het filteren van fijn stof en het bijdragen aan de kwaliteit van het leven en aan een aangename leefomgeving.¹ Om deze redenen worden houtopstanden beschermd. Deze bescherming is gericht op behoud van het areaal van houtopstanden en van hun kwaliteit. De regels ter bescherming van houtopstanden zijn opgenomen in hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming (voorheen de Boswet). Deze regels hebben uitsluitend betrekking op houtopstanden buiten de bebouwde kom.

1.2 Verantwoordelijkheid van TenneT

TenneT is beheerder en in de meeste gevallen ook eigenaar van het elektriciteitsnetwerk in Nederland. Het is van nationaal belang dat elektriciteitstransport ongestoord kan (blijven) plaatsvinden. Een goede leveringszekerheid en hoge betrouwbaarheid van het elektriciteitsnetwerk is belangrijk voor Nederland.

Als eigenaar en beheerder is TenneT verantwoordelijk voor de elektrotechnische veiligheid. Rond bestaande en nieuwe ondergrondse en bovengrondse hoogspanningsverbindingen zijn dan ook strenge veiligheidsvoorschriften geformuleerd. In dat kader schouwt zij jaarlijks alle verbindingen op aanwezigheid van potentieel hinder opleverende beplanting. Wanneer beplanting te dicht in de buurt van een hoogspanningsverbinding komt, kan sprake zijn van een gevaarlijke situatie. De elektriciteit kan via de beplanting een weg naar de aarde zoeken (overslag); behalve een gevaar voor mens en dier op elektrocutie bestaat hierdoor ook de kans op het ontstaan van brand. Daarnaast komt de ongestoorde werking, en hiermee de leveringszekerheid, van het hoogspanningsnet in het gedrang indien beplanting te dicht in de buurt van een hoogspanningsverbinding komt.

Ten behoeve van TenneT zijn daarom zakelijk rechten gevestigd op percelen van derden, de zogenoemde 'belemmerde stroken', om hoogspanningsverbindingen op deze stroken te gebruiken en in stand te houden. Voor belemmerde stroken gelden veiligheidsvoorschriften en er worden om die reden eisen gesteld aan de begroeiing.

1.3 Doel gedragscode tweeledig: hakhoutbeheer versus spontane houtopslag, ingeplante houtopstanden en spoed- en/of noodkap bij calamiteiten (onder gedragscode)

Het doel van deze gedragscode is tweeledig. Ter toelichting strekt het volgende.

¹ Nota van Toelichting Ontwerp-Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet, p. 79.

Hakhoutbeheer

In de eerste plaats valt (periodiek) hakhoutbeheer niet onder de reikwijdte van hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming. Voor hakhoutbeheer geldt geen meldings- en/of ontheffingsplicht.

Onder en boven bestaande bovengrondse en ondergrondse hoogspanningsverbindingen van 110, 150, 220 en 380 kV dient TenneT houtopstanden te kappen omwille van leveringszekerheid en veiligheid. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO; RVO oefent namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zijn bevoegdheden uit), alle provincies (Interprovinciaal Overleg, IPO) en TenneT oordelen dat dergelijke kap onder bepaalde voorwaarden kan worden aangemerkt als hakhoutbeheer in de zin van de Wet natuurbescherming. Het gaat om bestaande houtopstanden. Dergelijk kap is ingevolge hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming vrijgesteld van de meldingsplicht en/of de herplantplicht. In hoofdstuk 2 en appendix A wordt nader uitgewerkt wat dit hakhoutbeheer inhoudt en onder welke voorwaarden daar sprake van is.

Voor hakhoutbeheer onder en boven bestaande bovengrondse en ondergrondse hoogspannings(kabel)verbindingen van 110, 150, 220 en 380 kV hoeft derhalve geen gedragscode opgesteld te worden (hakhoutbeheer valt immers direct op grond van de wet buiten de meldings- en herplantplicht). Niettemin hechten RVO, alle provincies (IPO) en TenneT eraan om in deze gedragscode hakhoutbeheer onder en boven deze verbindingen te definiëren. Zij onderstrepen de in deze gedragscode opgenomen definitie van hakhoutbeheer. Op deze manier is bovendien de definitie van hakhoutbeheer en de voorwaarden waaronder hiervan sprake is niet alleen voor deze partijen duidelijk maar ook voor een ieder.

Gedragscode

In de tweede plaats biedt artikel 4.4 van de Wet natuurbescherming de mogelijkheid om een gedragscode vast te stellen. De onderhavige gedragscode ziet op spontane houtopslag, ingeplante houtopstanden en spoed- en/of noodkap als gevolg van (dreigende) calamiteiten onder en boven bestaande ondergrondse en bovengrondse hoogspanningsverbindingen van 110, 150, 220 en 380 kV. Spontane houtopslag, ingeplante houtopstanden en spoed- en/of noodkap kunnen namelijk niet als hakhoutbeheer worden aangemerkt.

Na de eerste kap van spontane houtopslag dan wel ingeplante houtopstanden is sprake van hakhoutbeheer indien conform de definitie en voorwaarden in hoofdstuk 2 en appendix A wordt gewerkt.

In hoofdstuk 3 en appendix B is de gedragscode (met betrekking tot spontane houtopslag, ingeplante houtopstanden en spoed- en/of noodkap) opgenomen.

1.4 Vermindering administratieve lasten

Het uitvoeren van hakhoutbeheer conform de (in deze gedragscode) opgenomen definitie en voorwaarden (hoofdstuk 2 en appendix A) alsook de kap van spontane houtopslag, ingeplante houtopstanden en spoed- en/of noodkap conform deze gedragscode (hoofdstuk 3 en appendix B) leidt tot de gewenste vermindering van de bestuurlijke en administratieve lasten.

2 Hakhoutbeheer (buiten gedragscode)

2.1 Wettelijk kader hakhoutbeheer

Artikel 1.1, eerste lid, van de Wet natuurbescherming geeft de volgende definitie van een houtopstand:

"houtopstand: zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- a. een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of*
- b. bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen".*

Artikel 4.2, eerste lid, en 4.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming luiden als volgt:

"Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten.", en:

"Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbepplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand.".

In deze artikelen is de meldings- en herplantplicht opgenomen. Het periodiek vellen van griend- of hakhout (in deze gedragscode steeds kortweg aangeduid als hakhoutbeheer) wordt uitgezonderd van de meldingsplicht en herplantplicht opgenomen in hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming. Indien TenneT hakhoutbeheer in de zin van deze wettelijke bepalingen toepast, hoeft TenneT de kap niet te melden en is ook geen sprake van de herplantplicht.

De volgende paragraaf (en appendix A) definieert wanneer en onder welke voorwaarden sprake is van hakhoutbeheer in de zin van de eerste leden van de artikelen 4.2 en 4.3 van de Wet natuurbescherming.

2.2 Definitie hakhoutbeheer

Uit de definitie van een houtopstand in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet natuurbescherming volgt dat hakhout ook hieronder valt. Hakhout of hakhoutbeheer als zodanig wordt echter niet gedefinieerd in de Wet natuurbescherming.

RVO, alle provincies (IPO) en TenneT definiëren hakhout in de zin van de eerste leden van de artikelen 4.2 en 4.3 van de Wet natuurbescherming (dus het periodiek vellen van griend- of hakhout) als volgt:

*Hakhout is een bosbeheervorm waarbij de opstand wordt verjongd via vegetatieve regeneratie aan de stobbe die na de kap achterblijft. Nadat het hout is gekapt, ontstaan aan de stobbe nieuwe stooftoten of telgen, die na enige tijd weer gekapt kunnen worden.*²

² Zie voor deze definitie: Jong, d. A. (2013), Begrippenlijst biomassa uit bossen, Wageningen: Alterra - Wageningen UR & Stichting Probos.

Hakhoutbeheer wordt gezien als het afzetten van de houtopstanden. De afzetmethode kan diverse vormen hebben zoals knippen, zagen en maaien. Deze beheermethode heeft tot doel dat er op cyclische basis een houtopstand terugkeert welke één zelfde beeld geeft als voorheen. Dit beheer heeft dus een periodiek karakter.

2.3 Uitvoeren hakhoutbeheer

TenneT voert het hakhoutbeheer conform appendix A uit. In dat geval is sprake van hakhoutbeheer in de zin van de eerste leden van de artikelen 4.2 en 4.3 van de Wet natuurbescherming.

2.4 Controle

Via reguliere controle kunnen RVO en de provincies toezien of het hakhoutbeheer conform appendix A wordt uitgevoerd, dus of TenneT hakhoutbeheer uitvoert dat is uitgezonderd van de meldings- en herplantplicht. Bij controle moeten de documenten (digitaal) kunnen worden overlegd zoals beschreven in Hoofdstuk 4 (Registratie en documentatie). Deze documenten dienen gedurende ten minste vijf jaar na de kap door TenneT gearhiveerd te blijven.

3 Gedragscode houtopstanden (spontane houtopslag, ingeplante houtopstanden en calamiteiten)

3.1 Gedragscode

Een gedragscode voor houtopstanden kan volgens artikel 4.4, tweede lid, van de Wet natuurbescherming worden opgesteld voor kapmeldingen en herplanten. Zij is bedoeld om te voorkomen dat TenneT veelvuldig individuele kapmeldingen moet doen bij RVO respectievelijk de provincies.

Volgens de Wet natuurbescherming wordt een gedragscode goedgekeurd, indien daarin een wijze van vellen en een wijze van herplanten is beschreven, waarmee naar het oordeel van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (hierna: LNV) afdoende is gewaarborgd dat:

- a. geen afbreuk wordt gedaan aan bijzondere natuur- of landschapswaarden;
- b. de te vellen houtopstanden geen deel uitmaken van een boskern³;
- c. herbeplanting op een bosbouwkundig verantwoorde wijze plaatsvindt;
- d. de grond waarop herbeplanting plaatsvindt ten minste dezelfde kwaliteit heeft als de grond waarop de gevelde houtopstand zich bevond, en
- e. de grond waarop de herbeplanting plaatsvindt ten minste een gelijke oppervlakte heeft als de grond waarop de gevelde houtopstand zich bevond.

In artikel 4.4, derde lid, van de Wet natuurbescherming is aangegeven dat de Minister van LNV met de provincies overleg voert, voordat hij goedkeuring verleent aan de gedragscode.

Na goedkeuring door de Minister van LNV is deze gedragscode van toepassing op alle onder het beheer gestelde netdelen (110, 150, 220 en 380 kV), zowel boven- als ondergronds, van TenneT in Nederland en voor allen die voor of in opdracht van TenneT werkzaamheden verrichten.

3.2 Reikwijdte van de gedragscode

a. Spontane houtopslag en ingeplante houtopstanden

De gedragscode heeft betrekking op spontane houtopslag en ingeplante houtopstanden (alsook op calamiteiten, zie hieronder onder c) onder of boven (bovengrondse en ondergrondse) hoogspannings(kabel)verbindingen met een spanning van 110, 150, 220 of 380 kV. Spontane houtopslag wordt als volgt gedefinieerd:

*De eerste fase in de bosontwikkeling van een houtopstand, waarbij spontaan zonder actief menselijk toedoen kiemplanten van bomen en struiken zich vestigen.*⁴

³ Houtopstanden in de belemmerde stroken van bestaande hoogspanningsverbindingen die door een boskern lopen, maken op basis van artikel 4.4 van de Wet natuurbescherming en jurisprudentie (CBb 22 november 1977, AB 1978/332; CBb 27 augustus 1997, 95/1213/071/037; CBb 9 oktober 2002, ECLI:NL:CBB:2002:AF0361) geen onderdeel uit van die boskern.

⁴ Deze definitie is niet opgenomen in de literatuur.

Spontane houtopslag vindt plaats op grond waar voorheen geen houtopstanden aanwezig waren. Nadat conform deze gedragscode de kap van spontane houtopslag heeft plaatsgevonden conform dit hoofdstuk (en appendix B, zie hieronder onder b), vindt hakhoutbeheer plaats conform hoofdstuk 2 en appendix A.

Het kan voorkomen dat houtopslag niet spontaan ontstaat maar actief is ingeplant onder of boven (bovengrondse en ondergrondse) hoogspannings(kabel)verbindingen. Dat inplanten gebeurt normaliter door de grondeigenaar of een andere (zakelijk) gerechtigde. TenneT plant niet actief houtopstanden onder of boven de hoogspanningsverbindingen. Nadat conform deze gedragscode de kap van ingeplante houtopstanden heeft plaatsgevonden conform dit hoofdstuk (en appendix B, zie hieronder onder b), vindt hakhoutbeheer plaats conform hoofdstuk 2 en appendix A.

b. Bestaande hoogspanningsverbindingen

Bij het kappen van spontane houtopslag en ingeplante houtopstanden bij projecten, handelingen of beheermaatregelen van TenneT in de belemmerde stroken van bestaande bovengrondse en ondergrondse hoogspannings(kabel)verbindingen is TenneT vrijgesteld van de meldplicht van artikel 4.2, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. Daarnaast is TenneT vrijgesteld van de plicht om dezelfde grond binnen drie jaar te herbepplanten ingevolge artikel 4.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, indien de kap wordt uitgevoerd in het kader van spontane houtopslag of ingeplante houtopstanden zoals beschreven in appendix B van deze gedragscode.

Via reguliere controle door het bevoegd gezag (RVO en de provincies) wordt op de naleving toegezien. Bij controle moeten de documenten (digitaal) kunnen worden overlegd zoals beschreven in Hoofdstuk 4 (Registratie en documentatie). Deze documenten dienen gedurende ten minste vijf jaar na de kap door TenneT gearhiveerd te blijven.

c. Calamiteiten (spoed- en/of noodkap)

Er kunnen zich situaties voordoen waarin er direct tot kap overgegaan moet worden. Dit is met name aan de orde wanneer overslag of schade aan masten of verbindingen kan optreden of is opgetreden en TenneT hierdoor niet kan voldoen aan de voorwaarde van leveringszekerheid. Hierbij worden twee situaties onderscheiden:

Spoedkap: Er is sprake van acuut gevaar voor mens, dier en/of omgeving dan wel voor de leveringszekerheid. Bij uitstel kan een noodsituatie ontstaan.

Noodkap: Er moet direct actie worden ondernomen, omdat er sprake is van een concreet gevaar voor mens, dier, omgeving en/of de leveringszekerheid of omdat zich reeds een calamiteit heeft voorgedaan.

Spoed- en/of noodkap zijn uitsluitend bedoeld voor situaties waar gevaar voor mens, dier, omgeving en/of de leveringszekerheid niet kan worden afgewend zonder direct handelen. Spoed- en/of noodkap betreft niet een vorm van hakhoutbeheer. Ook is geen sprake van de kap van een spontane houtopstand of een ingeplante houtopstand.

Spoed- en/of noodkap valt onder de reikwijdte van deze gedragscode (dit hoofdstuk en appendix B). Dat betekent dat bij het uitvoeren van spoed- en/of noodkap in de belemmerde stroken van bestaande bovengrondse en ondergrondse hoogspannings(kabel)verbindingen TenneT is vrijgesteld van de meldplicht van artikel 4.2, eerste lid, van de Wet natuurbescherming indien deze kap wordt uitgevoerd conform appendix B. Daarnaast is TenneT vrijgesteld van de plicht om dezelfde grond binnen drie jaar te herbeplanten ingevolge artikel 4.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming indien de spoed- en/of noodkap wordt uitgevoerd zoals beschreven in appendix B van deze gedragscode.

Via reguliere controle door het bevoegd gezag (RVO en de provincies) wordt op de naleving toegezien. Bij controle moeten de documenten (digitaal) kunnen worden overlegd zoals beschreven in Hoofdstuk 4 (Registratie en documentatie). Deze documenten dienen gedurende ten minste vijf jaar na de spoed- en/of noodkap door TenneT gearchiveerd te blijven.

d. Nieuwe hoogspanningsverbindingen

Voor het kappen van houtopstanden bij projecten, handelingen of beheermaatregelen van TenneT in de belemmerde stroken van nieuwe hoogspanningsverbindingen zijn de meldplicht van artikel 4.2, eerste lid, van de Wet natuurbescherming en de plicht om binnen drie jaar te herbeplanten van artikel 4.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, onverkort van toepassing, met dien verstande dat herplant niet op dezelfde locatie maar op een andere locatie plaatsvindt met inachtneming van:

- Het gestelde in artikel 3.7 van deze gedragscode dat herplant nabij de locatie plaatsvindt als waar gekapt is (maar buiten de belemmerde strook), of elders, maar bij voorkeur in dezelfde provincie als waar de kap plaatsvindt. De locatie dient vooraf te worden goedgekeurd door RVO of de betreffende provincie.

3.3 Bevoegd gezag

De Wet natuurbescherming wijst de provincie aan als het bevoegd gezag. Er gelden echter uitzonderingen. In artikel 1.3, eerste lid, aanhef en sub a en onder 6 van het Besluit natuurbescherming is de Minister van LNV (RVO) aangewezen als bevoegd gezag voor alle (nieuwe of uitbreidingen van) hoogspanningsverbindingen met een spanning van ten minste 220 kV en de daarmee verbonden schakel- en transformatorstations en andere hulpmiddelen. Dit betekent dat bij nieuwe hoogspanningsverbindingen van 110 en 150 kV de provincie het bevoegd gezag is en bij 220 en 380 kV de Minister van LNV het bevoegd gezag is. Het (handhavend) bevoegd gezag voor het beheer en onderhoud van houtopstanden in de belemmerde strook van de hoogspanningsverbindingen van 110 en 150 kV is de provincie en ten aanzien van de hoogspanningsverbindingen van 220 en 380 kV de Minister van LNV (RVO).⁵

Binnen de bebouwde kom-grens is de gemeente het bevoegd gezag (zie ook paragraaf 3.6). Op grond van gemeentelijke verordeningen kunnen gemeenten ten aanzien van houtopstanden regels stellen binnen én buiten de bebouwde kom; buiten de bebouwde kom enkel voor zover niet strijdig met de Wet natuurbescherming. De grenzen worden door de gemeenteraad vastgesteld. De bebouwde kom inzake de Wet natuurbescherming kan soms afwijken van de bebouwde kom volgens de Wegenverkeerswet.

⁵ Nota van Toelichting Ontwerp-Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet, p. 339 en 504.

3.4 Handelingen waarvoor geen kapmelding geldt

Deze gedragscode is niet van toepassing op onderstaande typen houtopstanden, omdat deze op basis van artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming zonder melding mogen worden gekapt:

- Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- Houtopstanden op erven of in tuinen;
- Fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan 20 jaar;
- Kweekgoed;
- Uit populieren of wilgen bestaande:
 - wegbeplantingen;
 - beplantingen langs waterwegen, en
 - éénrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- Het dunnen van een houtopstand;
- Uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantings-eenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Deze gedragscode is niet van toepassing bij onderstaande handelingen, omdat op deze handelingen op basis van de artikelen 4.2 en 4.4 van de Wet natuurbescherming de meldplicht niet geldt.

- Het periodiek vellen van griend- of hakhout (betreft hakhoutbeheer, zie hoofdstuk 2 en appendix A);
- Het vellen van houtopstanden voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;
- Maatregelen die noodzakelijk zijn voor het halen van instandhoudingsdoelen in Natura 2000-gebieden;
- Maatregelen die volgen uit verplichtingen die zijn opgenomen in een ontheffing ten aanzien van beschermde flora en fauna;
- Het vellen van houtopstanden als gevolg van specifieke voorwaarden bij een wegaanpassingsbesluit, een tracébesluit of een omgevingsvergunning.

3.5 Bijzondere natuur- en/of landschapswaarden

Indien de kap plaatsvindt conform deze gedragscode, dus conform appendix B en (daarna via hakhoutbeheer) conform appendix A, is sprake van kap op een bosbouwkundig verantwoorde wijze. Deze gedragscode waarborgt daarmee dat geen afbreuk wordt gedaan aan bijzondere natuur- of landschapswaarden (artikel 4.4, tweede lid, sub a, van de Wet natuurbescherming).

TenneT spant zich in dat bij houtopstanden met bijzondere natuur- en/of landschapswaarden in overleg met de grondeigenaar (en/of zakelijk gerechtigde) wordt nagegaan op welke wijze de kap zal plaatsvinden. Deze kap is in beginsel gericht op het behoud van de bijzondere natuur- en/of landschapswaarden. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan knotbomen (met uitzondering van kandelaberen) waarbij de bomen afgezet worden op 100 centimeter of meer boven maaiveld.

Deze inspanning van TenneT geldt bij spontane houtopslag en ingeplante houtopstanden met het oog op het nadien kunnen voeren van bosbouwkundig verantwoord hakhoutbeheer. Overigens geldt deze inspanning uiteraard ook bij houtopstanden met bijzondere natuur- en/of landschapswaarden waar al hakhoutbeheer (appendix A) plaatsvindt.

3.6 Andere wet- en regelgeving

Deze gedragscode geeft geen vrijstelling of rechten ten aanzien van andere wet- en regelgeving. Het kappen van een houtopstand conform deze gedragscode betekent bijvoorbeeld niet dat dit ook mag vanuit de soorten- of gebiedenbescherming. De te kappen bomen kunnen leefgebied zijn van beschermde soorten, waar voor verstoring of vernietiging van leefgebied of verblijfplaatsen een aparte ontheffing of vergunning nodig is, bijvoorbeeld op grond van de Wet natuurbescherming, een provinciale verordening of gemeentelijke verordening.⁶ Bij kap van houtopstanden van een onder de Natuurschoonwet 1928 gerangschikt landgoed of buitenplaats geldt mogelijk een verplichting tot een 'melding van een voorgenomen handeling'.

De gemeente is het bevoegd gezag binnen de bebouwde kom en is bevoegd om op grond van aan haar toekomende wettelijke bevoegdheden beleid ter zake van het kappen van bomen te voeren binnen de grenzen van de bebouwde kom. De Wet natuurbescherming, onderdeel houtstanden (hoofdstuk 4 van de wet), is van toepassing buiten de bebouwde kom. De grenzen van de bebouwde kom worden door de gemeenteraad vastgesteld. De bebouwde kom inzake de Wet natuurbescherming kan soms afwijken van de vast te stellen bebouwde kom volgens de Wegenverkeerswet 1994. De komgrens als bedoeld in die laatste wet wordt bepaald met een ander oogmerk dan de komgrens voor de houtopstanden. Op grond van een gemeentelijke verordening kan een kapvergunning (omgevingsvergunning voor kappen) nodig zijn, ook voor de in 3.4 genoemde houtopstanden en handelingen.

3.7 Herplantplicht nieuwe hoogspanningsverbindingen

In de gevallen dat bij een nieuwe hoogspanningsverbinding sprake is van een kapmelding en herplantplicht dient conform artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming binnen drie jaar de geveld houtopstand te worden herplant op een andere locatie dan de locatie waar de kap plaatsvindt (doorgaans wordt deze herplant op

⁶ Gemeenten zijn thans bevoegd om op grond van aan hen toekomende wettelijke bevoegdheden regels te stellen ter bescherming van buiten de grenzen van de bebouwde kom gelegen houtopstanden. Artikel 4.6 van de Wet natuurbescherming bepaalt dat provincies en gemeenten niet bevoegd zijn om regels te stellen ter bescherming van buiten de grenzen van de bebouwde kom gelegen houtopstanden. Artikel 4.6 van de Wet natuurbescherming is echter nog niet in werking getreden, omdat de betrokken bepaling in de praktijk onduidelijkheid blijkt te geven over welke regels provincies en gemeenten mogen stellen ter bescherming van houtopstanden in het landelijke gebied. Zie voor een verdere toelichting het Besluit van 11 oktober 2016, houdende vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming en het Besluit natuurbescherming (Stb. 2016, nr. 384).

een andere locatie geborgd in de ruimtelijke ordeningsprocedure, bijvoorbeeld in een landschapsplan dat onderdeel uitmaakt van het bestemmingsplan of inpassingsplan).

Herplant op dezelfde locatie is op grond van deze gedragscode dus niet verplicht. De herbeplanting op een andere locatie (compensatie) dient conform deze gedragscode op bosbouwkundig verantwoorde wijze plaats te vinden: dit betekent dat de herbeplanting plaats vindt op gronden met ten minste dezelfde kwaliteit en oppervlakte als de grond waarop de gevelde houtopstand zich bevond.

Voor herplant geldt voorts het uitgangspunt dat deze nabij de locatie plaatsvindt als waar gekapt is (maar buiten de belemmerde strook) of elders, maar bij voorkeur in dezelfde provincie als waar de kap plaatsvindt. De locatie van de herplant dient vooraf te worden goedgekeurd door de minister (RVO) of de betreffende provincie.

3.8 Geldigheidsduur van de gedragscode

Deze gedragscode (hoofdstuk 3 en appendix B) geldt voor een periode van vijf jaar (het hakhoutbeheer conform hoofdstuk 2 en appendix A geldt onbeperkt). De gedragscode wordt door TenneT geëvalueerd. De evaluatie start uiterlijk drie jaar na de ingangsdatum. LNV en de provincies worden bij deze evaluatie door TenneT betrokken.

4. Registratie en documentatie

Via reguliere controle door het bevoegd gezag (RVO of de provincie) wordt op de naleving toegezien. Bij controle in het veld dienen (digitaal) documenten te kunnen worden overlegd waaruit blijkt dat:

1. het hakhoutbeheer conform hoofdstuk 2 en appendix A wordt uitgevoerd, of;
2. de gedragscode conform hoofdstuk 3 en appendix B wordt toegepast.

Deze documenten dienen gedurende ten minste vijf jaar na de kap door TenneT gearchiveerd te blijven.

Per gekapte houtopstand worden onderstaande algemene gegevens (digitaal) vastgelegd.

- Plaatselijke benaming van de houtopstand;
- Kadastrale gemeente;
- Provincie;
- Kaart (topografische kaart 1:25.000) met de begrenzing van de te kappen houtopstand.

Per gekapte houtopstand worden daarnaast onderstaande specifieke gegevens (digitaal) vastgelegd. Hierbij wordt opgemerkt dat één houtopstand uit verschillende onderdelen of kadastrale percelen kan bestaan. Per (sub)onderdeel moeten de gegevens worden vastgelegd.

- Perceelnummer;
- x-y coördinaten;
- Datum van kap;
- Boomsoort(en);
- Oppervlakte gekapt (are);
- (Geschatte) aantal gekapte bomen;
- Geschatte ouderdom van de houtopstand;
- Kadastrale sectie.

Wanneer de gronden waarop de houtopstanden staan niet in eigendom zijn van TenneT, worden de gegevens van de eigenaar (digitaal) vastgelegd. De eigenaar wordt tijdig op de hoogte gesteld van de voorgenomen kap.

APPENDIX A HAKHOUTBEHEER (BUITEN GEDRAGSCODE)

Hoogspanningsnet een openbaar werk

TenneT is beheerder en in veel gevallen ook eigenaar van het hoogspanningsnet van 110 kV en hoger in Nederland. Hiermee is zij ook verantwoordelijk voor de elektrotechnische veiligheid van dit hoogspanningsnet en de leveringszekerheid. In dat kader schouwt TenneT jaarlijks alle hoogspanningsverbindingen op onder meer de aanwezigheid van potentieel hinder opleverende beplanting. Ten opzichte van de geleiders (spanning voerende draden) gelden er per spanningsniveau risicozones. Wanneer beplanting deze geleiders dicht nadert, kan sprake zijn van een gevaarlijke situatie. De elektriciteit kan via de beplanting een weg naar de aarde zoeken (overslag). Behalve een gevaar voor mens en dier op elektrocutie bestaat hierdoor ook de kans op het ontstaan van natuurbranden.

Wanneer sprake is van kans op overslag, is opgenomen in de veiligheidsaanbevelingen van TenneT. De risicozone verschilt per spanningsniveau (zie figuur 1 hieronder).

Dergelijke situaties wil TenneT voorkomen door regelmatig kapwerkzaamheden aan de beplanting uit te voeren, zoals snoeien, afzetten, kappen, knotten, dunnen of verwijderen van bomen en beplanting. Deze periodieke onderhoudswerkzaamheden zijn nodig om de belemmerde strook vrij te houden van opgaande vegetaties.

TenneT geen grondeigenaar, wel zakelijk gerechtigde

De percelen waarop een hoogspanningsverbinding staat, zijn veelal niet in eigendom van TenneT. Op het overgrote deel van (gedeelten van) deze percelen rust dan een zakelijk recht in de vorm van een opstalrecht met een belemmerde strook voor onder meer het hebben en houden van een hoogspanningsverbinding. Het opstalrecht is gevestigd op basis van de artikelen 5:101 en verder van het Burgerlijk Wetboek (oude zakelijke rechten conform artikel 5, derde lid, onder B, van de Belemmeringenwet Privaatrecht). In het opstalrecht zijn een aantal rechten en verplichtingen opgenomen. Op basis van het geldend zakelijk recht is het (zonder schriftelijke toestemming van TenneT) niet toegestaan om (diep wortelende) beplanting aan te brengen en te hebben op de belemmerde strook. Aanwezige beplanting op de belemmerde strook, die ten tijde van de vestiging van het opstalrecht niet hoefde te worden verwijderd, kan op den duur alsnog verwijderd worden wanneer de beplanting is (uit)gegroeid en mogelijk hinderlijke situaties kan veroorzaken. Daarnaast mogen niet zonder schriftelijke toestemming van TenneT nieuwe houtopstanden worden aangebracht of bestaande houtopstanden worden uitgebreid.

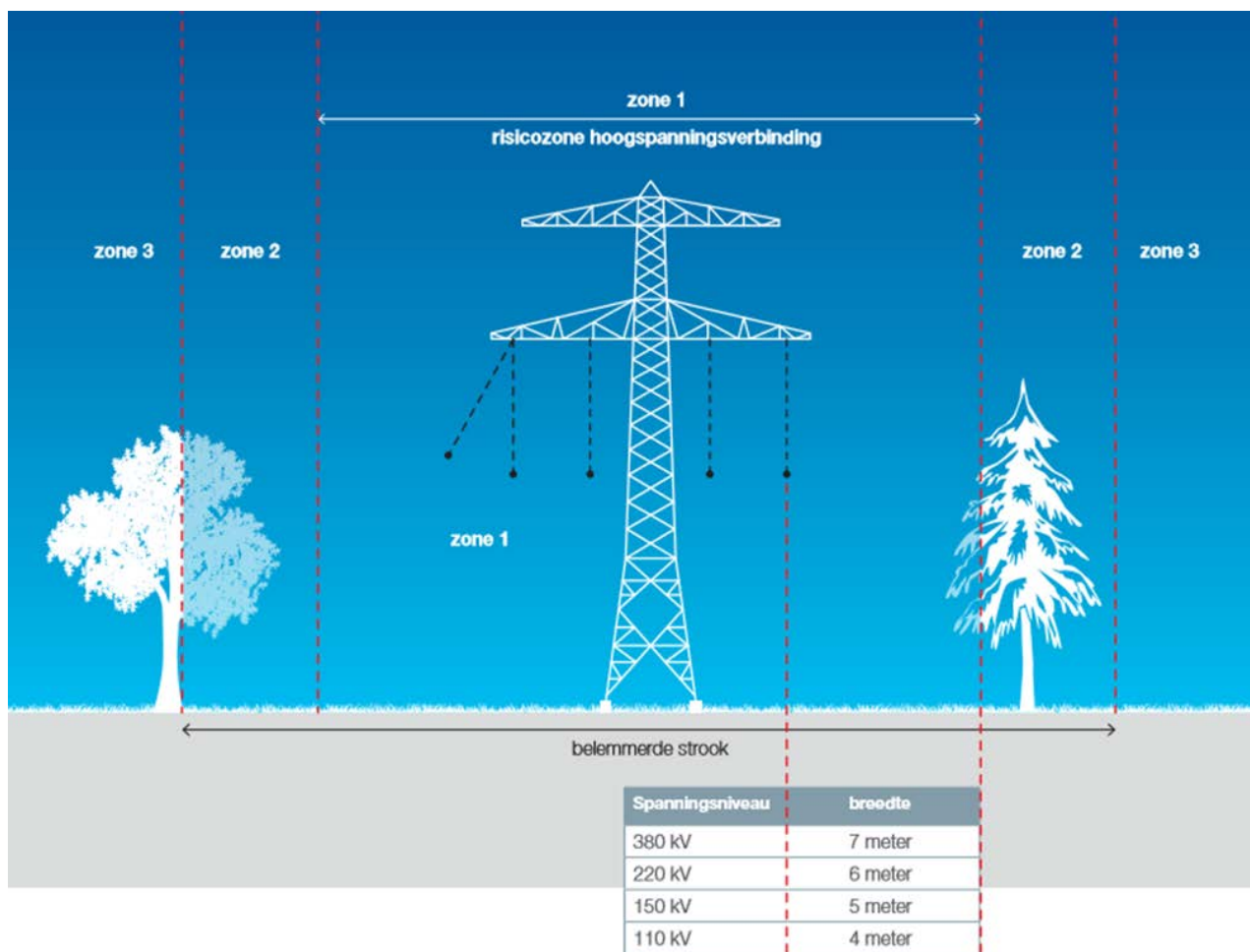
Veiligheidsaanbevelingen

In de belemmerde stroken van bestaande (en nieuwe) hoogspanningsverbindingen zijn strenge veiligheidsaanbevelingen geformuleerd. Dit omdat de hoge spanning op de verbindingen gemakkelijk kan leiden tot overslag met elektrocutie en/of natuurbrand tot gevolg. TenneT heeft om die reden eisen gesteld aan de begroeiing op de belemmerde strook.

De belemmerde strook van een bovengrondse verbinding bestaat uit de risicozones 1 en 2. In zone 1 is alleen lage begroeiing (tot maximaal 1,75 meter) toegestaan. Deze stroken worden in een cyclus van drie tot tien jaar permanent op de gewenste hoogte teruggebracht. In beginsel komen hier geen boomvormers voor.

In risicozone 2 is hogere begroeiing toegestaan. Wel wordt hier gewaakt voor overhangende takken, scheef gewaaide bomen en andere obstakels die te dicht in de buurt van de hoogspanningsverbindingen komen. Deze worden verwijderd. Hetzelfde geldt voor bomen en takken buiten de belemmerde strook, waarop geen zakelijk rechtovereenkomst rust (zone 3), als daar gevaar ontstaat voor overslag. Het komt voor dat bomen in risicozone 3 van overhangende takken moeten worden ontdaan of dat bomen moeten worden gekapt omdat zij overhellen of anderszins een gevaar op overslag opleveren. Deze maatregelen behoren tot het bestendig 'takvrij' houden van de risicozone rond de hoogspanningsverbindingen.

Figuur 1. Schema risicozones rond hoogspanningsverbindingen. De ingevoegde tabel heeft betrekking op de minimale afstand die nodig is om overslag te voorkomen, rekening houdend met de uitslag van de stroomvoerende geleiders en takken bij hevige windstoten.

De belemmerde strook van een ondergrondse verbinding is afhankelijk van het aantal kabels en configuratie en is vastgelegd in het bestemmingsplan en/of het zakelijk recht.

Hakhoutbeheer TenneT binnen de belemmerde strook

Hakhoutbeheer heeft betrekking op aanwezige houtopstanden binnen de belemmerde strook van bestaande bovengrondse en ondergrondse hoogspannings(kabel)verbindingen. Het hakhoutbeheer ziet dus niet op

spontane houtopslag, ingeplante houtopstanden en spoed- en/of noodkap onder of boven bestaande verbindingen (op spontane houtopslag, ingeplante houtopstanden en spoed- en/of noodkap is de gedragscode in hoofdstuk 3 en appendix B van toepassing).

RVO, alle provincies (IPO) en TenneT definiëren hakhout in de zin van de eerste leden van de artikelen 4.2 en 4.3 van de Wet natuurbescherming (dus het periodiek vellen van griend- of hakhout) als volgt:

*Hakhout is een bosbeheervorm waarbij de opstand wordt verjongd via vegetatieve regeneratie aan de stobbe die na de kap achterblijft. Nadat het hout is gekapt, ontstaan aan de stobbe nieuwe stoofloten of telgen, die na enige tijd weer gekapt kunnen worden.*⁷

Bosbouwkundig verantwoord hakhoutbeheer

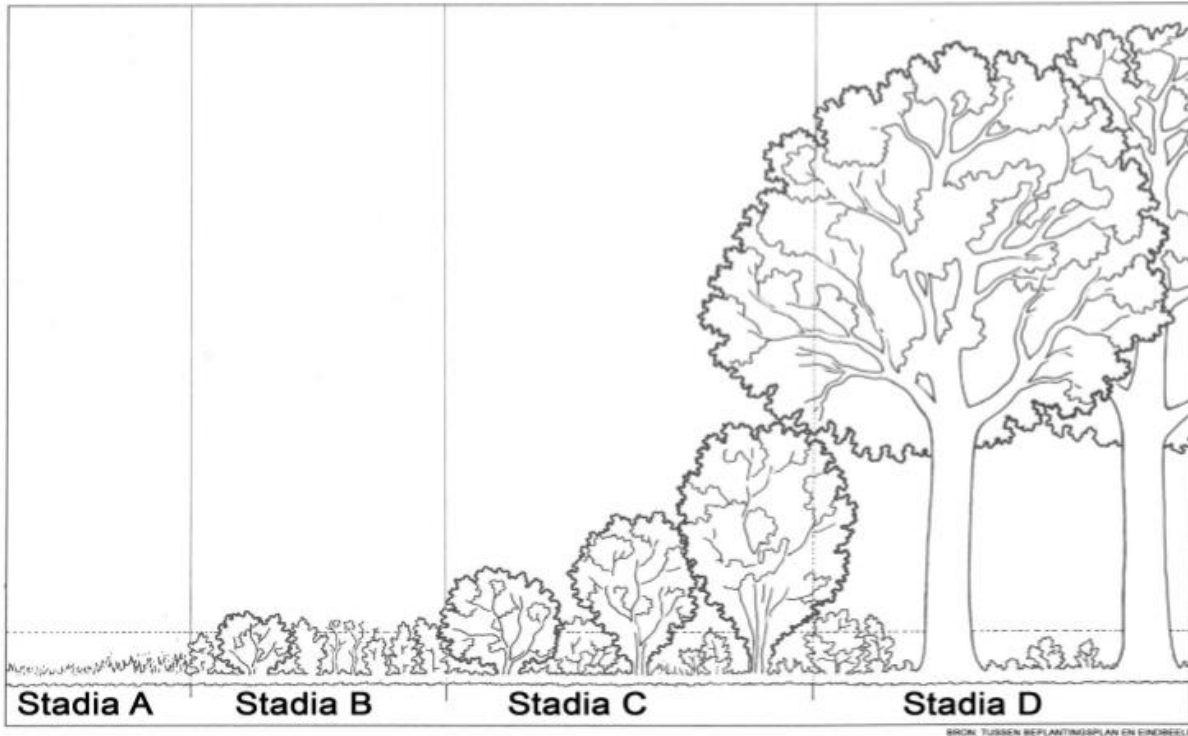
Hakhoutbeheer wordt gezien als het periodiek (cyclisch) afzetten van de houtopstanden. De afzetmethode kan diverse vormen hebben zoals knippen, zagen en maaien. Deze beheermethode heeft tot doel dat er op cyclische basis een houtopstand terugkeert welke één zelfde beeld geeft als voorheen. Eén zelfde beeld wordt bereikt door de afzetmethode te hanteren die eerder ook is gehanteerd binnen de betreffende strook grond met houtopstanden. Dat betekent dat:

1. houtopstanden op maaiveldniveau worden afgezet indien deze eerder ook op maaiveld zijn afgezet;
2. houtopstanden worden afgezet op dezelfde hoogte waarop deze eerder is afgezet (dus op de hoogte van de hakhoutstoof, doorgaans zal dit 30-50 centimeter zijn).
3. houtopstanden met bijzondere natuur- en/of landschapswaarden worden afgezet waarbij die afzet is gericht op het behoud van de bijzondere natuur- en/of landschapswaarden conform de eerder gebruikte afzetmethode.

De houtopstanden ontwikkelen zich vervolgens zonder actief ingrijpen (passief) conform onderstaande successiestadia. Van actief (terug/in/her)planten van (specifieke) houtopstanden is geen sprake.

⁷ Zie: Jong, d. A. (2013), Begrippenlijst biomassa uit bossen, Wageningen: Alterra - Wageningen UR & Stichting Probos.

Successiestadia

Figuur 2. Successiestadia bosontwikkeling bij het cyclisch beheer en onderhoud onder de belemmerde stroken van TenneT. Bron: WJS Verbeek, Smits Rinsma, Adviseurs groenvoorziening en terreininrichting, project: Groenonderhoud op hoogspanningsterreinen en -verbindingen van TenneT TSO B.V. Datum: 8-3-2017.

Voor beplanting onder en nabij de hoogspanningsverbinding is maar beperkte ruimte beschikbaar om te groeien. De maximale hoogte van de beplanting is beperkt door de geldende risicozones in relatie tot de veilige afstand ten opzichte van de geleiders (stroom voerende kabels).

Bij de aanleg en het gebruik van de hoogspanningsverbindingen is hoog opgaande beplanting, zogenoemde hinderlijke beplanting (dat wil zeggen gevaarlijk vanuit veiligheidsaanbevelingen) op basis van het zakelijk recht niet (zonder schriftelijke toestemming van TenneT) toegestaan. Vanuit de functie energietransport en daaraan gekoppelde veiligheidsaanbevelingen bestaat het gewenste eindbeeld voor het groenbeheer onder en nabij hoogspanningsverbindingen derhalve overwegend uit laagblijvende beplanting, in de praktijk beperkt tot circa 1,75 meter boven maaiveld.

De risicozones bieden geen ruimte voor bomen in de nabijheid van een hoogspanningsverbinding. De ontwikkeling van jonge bomen tot volwassen bomen wordt voorkomen door jonge bomen en boomvormende soorten (boomvormers) te kappen. De natuurlijke ontwikkeling tot bos, de successie, wordt onderbroken voordat de boomfase (stadium D) is bereikt. Veelal worden de kapwerkzaamheden binnen enkele groeiseizoenen opnieuw uitgevoerd.

Hakhoutbeheer boszoommantelvegetaties

Rondom hoogspanningsverbindingen kan op lokaal niveau, indien sprake is van specifieke landschappelijke omstandigheden, aanleiding zijn voor laagblijvende beplanting, een struik- en kruidlaag al dan niet met aanwezigheid van jonge bomen. Hier is het gewenste eindbeeld van de beplanting onder en nabij een hoogspanningsverbinding vergelijkbaar met een boszoommantelvegetatie, volwassen bomen buiten de belemmerde strook, met een verloop naar een struik- en kruidlaag/grasachtige vegetatie op de belemmerde strook. Deze boszoommantelvegetaties vertegenwoordigen een natuurlijke en landschappelijke waarde. De grote variatie kan zich vertalen in een hogere ecologische waarde dan wanneer er sprake was van enkel opgaand bos.

Omvormen houtopstanden (bos) naar ander grondgebruik

Omvormen van houtopstanden naar permanente korte vegetaties (gras) of ander/alternatief grondgebruik valt niet onder hakhoutbeheer. Dergelijke omvorming is eventueel dus meldings- en/of ontheffingsplichtig.

APPENDIX B KAPPEN SPONTANE HOUTOPSLAG, INGEPLANTE HOUTOPSTANDEN EN SPOED- EN/OF NOODKAP IN VERBAND MET CALAMITEITEN (GEDRAGSCODE)

Spontane houtopslag

Spontane houtopslag wordt als volgt gedefinieerd:

De eerste fase in de bosontwikkeling van een houtopstand, waarbij spontaan zonder actief menselijk toedoen kiemplanten van bomen en struiken zich vestigen.

Spontane houtopslag vindt plaats op grond waar voorheen geen houtopstanden aanwezig waren. Indien spontane houtopslag zich via de successiestadia, zoals in appendix A is weergegeven, tot bos ontwikkelt, onderbreekt TenneT deze successie voordat de houtopstand een gevaar kan vormen voor de leveringszekerheid dan wel de omgeving. TenneT voert deze onderbreking (kap) conform appendix A uit. De afzetmethode voor deze onderbreking houdt het afzetten tot op maaiveldniveau in. Indien sprake is van bijzondere natuur- en/of landschapswaarden zal TenneT in overleg met de grondeigenaar (en/of zakelijk gerechtigde) nagaan op welke wijze de kap zal plaatsvinden. Die kap is gericht op het behoud van de bijzondere natuur- en/of landschapswaarden.

Het afzetten van de spontane houtopslag zal gefaseerd plaatsvinden indien het te kappen oppervlakte meer dan een halve hectare (5.000 m²) betreft. In dat geval zal maximaal een halve hectare in één keer worden afgezet. Het overige deel (tot maximaal 5.000 m²) zal minimaal een half jaar later gekapt worden. Indien omwille van de leveringszekerheid en de veiligheid het afzetten van meer dan een halve hectare (5.000 m²) niet gefaseerd kan plaatsvinden, zal TenneT dit voorafgaand aan de kap melden aan het bevoegd gezag.

Na de eerste kap zal hakhoutbeheer ingevolge hoofdstuk 2 en appendix A plaatsvinden.

Ingeplante houtopstanden

Voor houtopslag die niet spontaan is opgeslagen maar actief is ingeplant, geldt hetzelfde. Het inplanten gebeurt normaliter door de grondeigenaar of een andere (zakelijk) gerechtigde. TenneT plant niet actief houtopstanden in binnen de belemmerde strook. TenneT zal de successie van dergelijke houtopstanden onderbreken voordat deze een gevaar kan vormen voor de leveringszekerheid dan wel de omgeving. TenneT voert deze onderbreking (kap) conform appendix A uit. De afzetmethode voor deze onderbreking houdt het afzetten tot op maaiveldniveau in. Indien sprake is van bijzondere natuur- en/of landschapswaarden zal TenneT in overleg met de grondeigenaar (en/of zakelijk gerechtigde) nagaan op welke wijze de kap zal plaatsvinden. Die kap is gericht op het behoud van de bijzondere natuur- en/of landschapswaarden.

Het afzetten van de ingeplante houtopstanden zal gefaseerd plaatsvinden indien het te kappen oppervlakte meer dan een halve hectare (5.000 m²) betreft. In dat geval zal maximaal een halve hectare in één keer worden afgezet. Het overige deel (tot maximaal 5.000 m²) zal minimaal een half jaar later gekapt worden. Indien omwille van de leveringszekerheid en de veiligheid het afzetten van meer dan een halve hectare (5.000 m²) niet gefaseerd kan plaatsvinden, zal TenneT dit voorafgaand aan de kap melden aan het bevoegd gezag.

Na de eerste kap zal hakhoutbeheer ingevolge hoofdstuk 2 en appendix A plaatsvinden.

Spoed- en/of noodkap in verband met calamiteiten

Spoedkap en noodkap worden als volgt gedefinieerd:

Spoedkap: Er is sprake van acuut gevaar voor mens, dier en/of omgeving dan wel voor de leveringszekerheid. Bij uitstel kan een noodsituatie ontstaan.

Noodkap: Er moet direct actie worden ondernomen, omdat er sprake is van een concreet gevaar voor mens, dier, omgeving en/of de leveringszekerheid of omdat zich reeds een calamiteit heeft voorgedaan.

De afzetmethode voor de spoed- en/of noodkap houdt het afzetten tot op maaiveldniveau in tenzij eerder een andere afzetmethode is gebruikt dan wel sprake is van bijzondere natuur- en/of landschapswaarden. In die laatste gevallen wordt de eerder toegepaste afzetmethode gebruikt respectievelijk vindt de kap plaats waarbij gestreefd wordt om de bijzondere natuur- en/of landschapswaarden te behouden. TenneT voert de spoed- en/of noodkap uit conform appendix A. Aangrenzende houtopstanden die niet (meer) kunnen leiden tot een calamiteit, vallen niet onder de reikwijdte van deze regeling voor spoed- en/of noodkap. Op dergelijke houtopstanden is direct het hakhoutbeheer (conform appendix A) van toepassing.